

[Avonturen in letterland]

[Op een onbewoond eiland]

Eindtermen

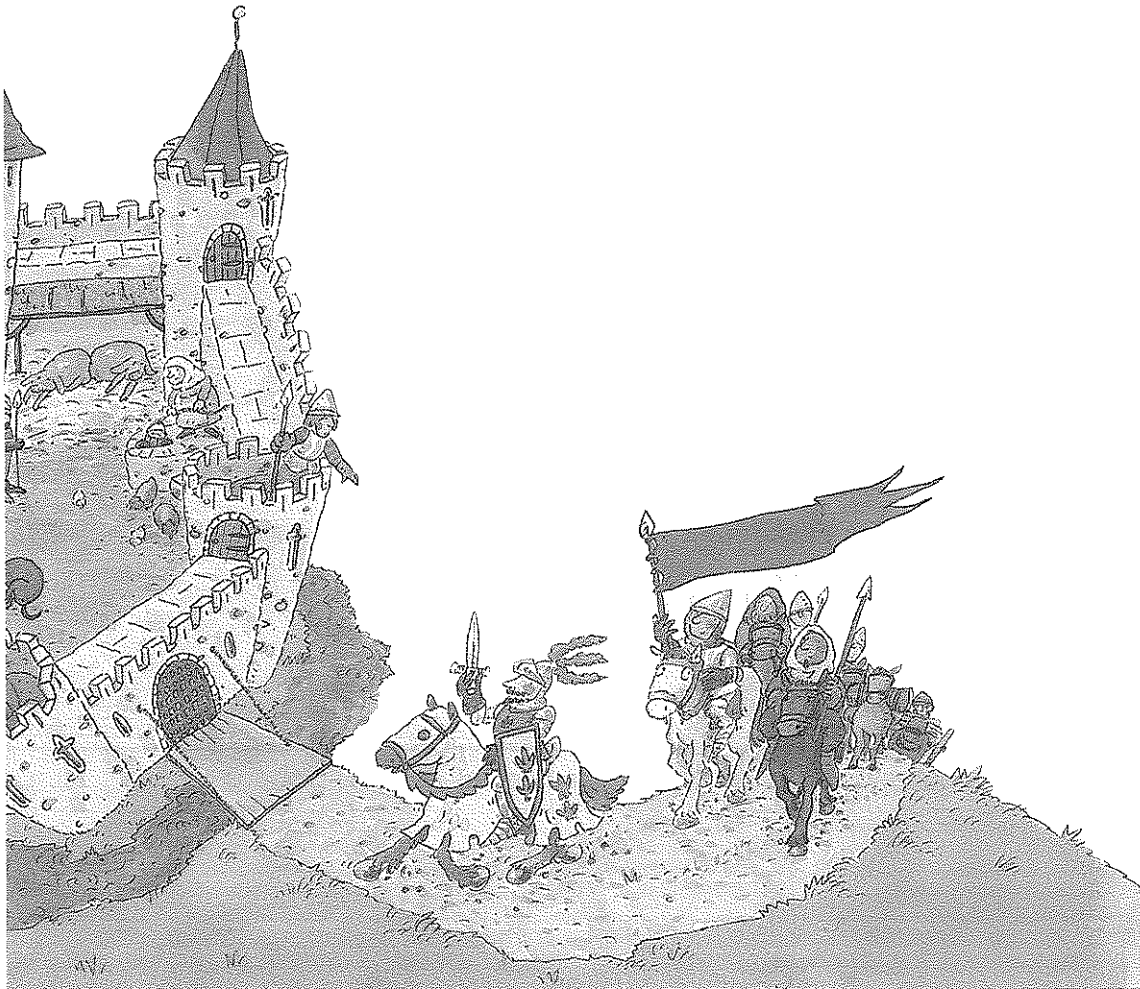
(Nederlands)

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal, een gebeurtenis, een informatieve tekst.

(Wereldoriëntatie)

3.2 De leerlingen kunnen beschrijven wat ze voelen en wat ze doen in een concrete situatie en kunnen illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn.

Lesinstap

De leerlingen beelden zich in dat ze zich helemaal alleen op een eiland bevinden.
Ze verwoorden waaraan ze denken:

- hoe voel ik me?
- waaraan denk ik?
- hoe ga ik het in mijn eentje beredderen?
- wat doe ik?
- hoe kom ik aan eten?
- ...

Leskern

Bekijk en bespreek samen met de leerlingen de prent op bladzijde 6 en 7.

En dan, zelf aan het werk op blz. 8 en 9.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 6)

Aan de hand van dat plan schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Tips bij het schrijven

- Een goede openingszin is belangrijk!

Enkele voorbeelden:

- een openingswoord: Zand. Niets dan zand!
- een openingsvraag: Hoe lang zijn we hier nu al? Ik ben de tel kwijtgeraakt...
- een tijdsopening: Woensdag. Toen ik wakker werd, dacht ik dat ik thuis was.
Tot ik mijn ogen opende...
- ...

- Geef je personages namen.

- Misschien kan je je verhaal in dagboekvorm schrijven.

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Taal

- Memoryspelletje: ik ga naar een onbewoond eiland en ik neem mee...
- Zelf een flessenboodschap maken.
- Een menu samenstellen met wat je vindt op het eiland.

Muzische vorming

- De kaart van het eiland tekenen.
- Lied: Op een onbewoond eiland (Kinderen voor kinderen) (kopieerblad 7)
De muziek hoor je op : <http://www.liedjesland.com/>

[Een UFO boven de stad]

Eindtermen

(Nederlands)

1.5 De leerlingen kunnen (*verwerkingsniveau = structureren*) de informatie op een persoonlijke en overzichtelijke wijze ordenen bij een uiteenzetting of instructie van de leerkracht.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal, een gebeurtenis, een informatieve tekst.

(Muzische vorming)

3.6 De leerlingen kunnen een aan de speelsituatie aangepaste en aangename spreektechniek ontwikkelen (articulatie, adembeheersing, tempo, toonhoogte) en verschillende verbale en non- verbale spelvormen improviseren.

6.3 De leerlingen kunnen genieten van het muzisch handelen waardoor hun expressiemogelijkheden verruimen.

Lesinstap

Lees het volgende krantenbericht voor in de klas.

Sinaai (aan te passen aan de eigen situatie)

Een heus ruimtetuig ?

Gisteravond, deden de bewoners uit de buurt van de Keilanden een eigenaardige ontdekking. Midden in het veld stond een eigenaardig tuig: een soort kubus op vier poten. Binnen in het tuig brandde een fel licht. Van op een afstand was duidelijk merkbaar dat er personages rondliepen. Wie of wat het zijn was, bij het ter perse gaan van onze krant, nog niet geweten. Morgen berichten wij hierover verder.

Improvisatiemoment

Enkele leerlingen spelen 'alien', enkele andere kinderen spelen 'aardbewoner'. Hoe verloopt een ontmoeting: vriendschappelijk of vijandig? Welke taal wordt er gesproken? Is er vertrouwen of wantrouwen...

Leskern

Bekijk en bespreek met de leerlingen de prent en het woordveld op blz. 10- 11.

Overloop dan samen de schrijfpodracht op blz. 12-13.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 6)

Aan de hand van dat plan schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Wereldoriëntatie

- Ons heelal: zoek gegevens op over andere planeten.
- Met uitzondering van de aarde, hebben alle planeten in ons zonnestelsel een naam van een godheid.

Zoek op in een woordenboek (of via het internet) welke naam bij de volgende omschrijvingen hoort.

god van de oorlog (**Mars**)

godin van de schoonheid en de liefde (**Venus**)

de opperste der goden (**Jupiter**)

god van de onderwereld (**Pluto**)

de oudste der goden, vader van Saturnus (**Uranus**)

god van de koophandel, de dichtkunst en de dieven (**Mercurius**)

god van de zee (**Neptunus**)

god van het landleven en de landbouw (**Saturnus**)

- Stel dat er in de toekomst nog planeten ontdekt worden, dan moeten die ook een naam krijgen natuurlijk! Bedenk jij eens enkele toffe namen! Je hoeft je niet te houden aan namen van goden, hoor! Kom maar origineel uit de hoek!

Muzische vorming

- Aliën- taal uitvinden.
- Een ruimtetuig in elkaar knutselen.
- Planeten maken met papier- maché.

Neem een ballon en verscheur vier à vijf dubbele pagina's van een krant tot snippers. Smeer de ballon in met behanglijm. Plak de snippers op de ballon. Elk geplakt stukje smeer je ook weer in. Het moet er grijs uitzien, anders is het te droog. Laat de ballon een week drogen. Beschilder je planeet naar eigen fantasie. Van golf(karton kun je ringen maken. Hang ze, als ze klaar zijn, aan dunne draadjes vóór een donkere achtergrond. Misschien is het leuk om met een paar spotjes een 'zon' na te bootsen. Op de planeten is dan een dag- en nachtzijde te zien.

- Zichzelf verkleden in een ruimtewezen.

Taal

- Eén leerling beschrijft een voor ons alledaags voorwerp gezien door de ogen van een ruimtewezen. De andere leerlingen moeten raden over welk voorwerp het gaat. (bijvoorbeeld: eigenaardig ding met een opening/het ruikt er niet fris/ er hangt een flap in/ er hangen koordjes aan vast/ onderaan is het hard = een schoen.)

[Prinses in gevaar]

Eindtermen

(Nederlands)

1.5 De leerlingen kunnen (*verwerkingsniveau = structureren*) de informatie op een persoonlijke en overzichtelijke wijze ordenen bij een uiteenzetting of instructie van de leerkracht.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal, een gebeurtenis, een informatieve tekst.

Lesinstap

Teken op het bord een eenvoudige voorstelling van een prinses.

De leerlingen vertellen welke sprookjes zij kennen met een prinses als hoofdfiguur.

Laat ze een woordveld opbouwen van bijvoeglijke naamwoorden die bij de prinsessen uit de gekende sprookjes passen.

Leskern

Bekijk en bespreek met de leerlingen de prent en het woordveld op blz. 14- 15.

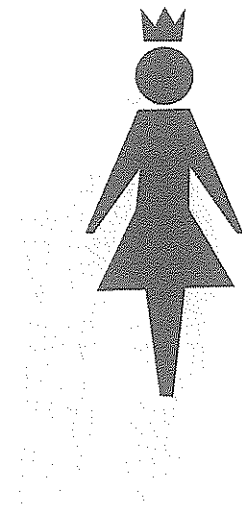
Overloop dan samen de schrijfo opdracht op blz. 16- 17.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 6)

Aan de hand van dat plan schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Muzische vorming

- Sprookjes uitbeelden. Andere leerlingen raden over welk sprookje het gaat.

Taal

- Gedicht: Roodkapje van Roald Dahl (kopieerblad 8)

(Uit 'Gruwelijke rijmen', vert. Huberte Vriesendorp, Baarn, Fontein 1982)

Als je dacht dat sprookjes alleen voor kleine kinderen zijn, heb je het mis. De echte sprookjes zijn heel wat bloediger en woester dan dat wij ze kennen.

De schrijver Roald Dahl vond dat hij de 'echte' verhalen moest vertellen. Daarom heeft hij ze op rijm gezet en verzameld in 'Gruwelijke Rijmen'.

Eén ervan is 'Roodkapje en de wolf'. In deze versie wordt Roodkapje niet opgegeten door de wolf, maar schiet ze hem dood en ruilt daarna haar eigen rode kapje en mantel voor een jas uit de pels van de wolf.

[Het rijk van Neptunus]

Eindtermen

(Nederlands)

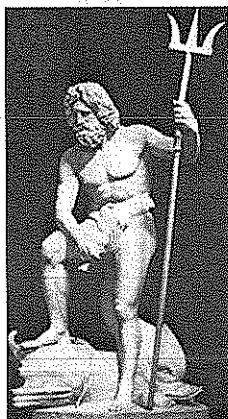
1.5 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) de informatie op een persoonlijke en overzichtelijke wijze ordenen bij een uiteenzetting of instructie van de leerkracht.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal, een gebeurtenis, een informatieve tekst.

Lesinstap

Toon de afbeelding:

Vraag de leerlingen om de afbeelding te beschrijven en eventueel het personage te benoemen.
Wat weten de leerlingen over Neptunus?
Laat ze vrij vertellen.

Enkele gegevens:

Neptunus was de Romeinse god van de zee. Hij werd later vaak gelijkgesteld aan de Griekse Poseidon.

Neptunus wordt meestal afgebeeld als een naakte of halfnaakte bebaarde man en heeft als attributen gewoonlijk een drietand of staf en soms ook een dolfijn, een boeg van een schip, een scheepsanker of een globe.

Samen met zijn echtgenote Amphitritè woonde Neptunus in een prachtig onderzees paleis, van waaruit hij de wateren, de stromen en de winden bevelen gaf. Ook de god van de wind, Aiolos, was hem onderdanig.

Neptunus beheerste de zee en alles wat daarmee te maken heeft. Hij beschermde de vissers en de zeevaart. Hij zorgde dus voor heel wat goede dingen, maar hij was zeker ook in staat om, als hij kwaad was, minder goede dingen te veroorzaken. Soms liet hij een vloedgolf uit de zee komen of ontketende hij een aardbeving.

Neptunus had zijn eigen feestdag op 23 juli. Dan vonden de Neptunalia- feesten plaats. Zij hadden tot doel het water rijkelijk te laten vloeien op het land en in meren en rivieren.

Naar deze god van de zee is ook een planeet genoemd.

De atmosfeer van de planeet Neptunus is, net zoals die van Uranus, volledig blauw. (Die kleur is afkomstig van het methaan in de atmosfeer.) Vandaar haar naam!

Leskern

Bekijk en bespreek met de leerlingen de prent en het woordveld op blz. 18- 19.

Overloop dan samen de schrijfpdracht op blz. 20- 21.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 6)

Aan de hand van dat plan, schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Wereldoriëntatie/Taal

- Godenkennis

Naar welke goden werden de dagen van de week genoemd?

Laat de leerlingen opzoeken op het internet of in boeken. Hier volgt een overzicht ter controle:

Hemellichaam	Oude planeetgoden		Moderne dagnamen		
	Latijn	Nederlands	Nederlands	Engels	Frans
Zon	Sol	Zon	Zondag	Sunday	Dimanche
Maan	Luna	Maan	Maandag	Monday	Lundi
Mars	Mars	Tiw	Dinsdag	Tuesday	Mardi
Mercurius	Mercurius	Wodan	Woensdag	Wednesday	Mercredi
Jupiter	Jupiter	Thor	Donderdag	Thursday	Jeudi
Venus	Venus	Freya	Vrijdag	Friday	Vendredi
Saturnus	Saturnus	Saturnus	Zaterdag	Saturday	Samedi

- Favoriete god

De leerlingen zoeken op het internet of in informatieboeken gegevens op over allerlei goden (Germaanse, Romeinse, Griekse, Egyptische...). Nadien verwoorden ze welke god zij graag zouden zijn. Waarom?

Crea

- Zichzelf tekenen als de favoriete godheid. Bijvoorbeeld eigen gezicht tekenen (of fotootje) op het lichaam van Neptunus (met drietand) of zelfportret met hoofd van een valk (de Egyptische god Re).

Taal/Muzische vorming

- Gedicht: 'De Meermin' van Hugo Brems (uit 'Kom maar dichter' bij uitgeverij Averbode) (kopieerblad 9)

[De race naar het regenwoud]

Eindtermen

(Nederlands)

1.5 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) de informatie op een persoonlijke en overzichtelijke wijze ordenen bij een uiteenzetting of instructie van de leerkracht.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal, een gebeurtenis, een informatieve tekst.

(Muzische vorming)

3.6 De leerlingen kunnen een aan de speelsituatie aangepaste en aangename spreektechniek ontwikkelen (articulatie, adembeheersing, tempo, toonhoogte) en verschillende verbale en non- verbale spelvormen improviseren.

6.3 De leerlingen kunnen genieten van het muzisch handelen waardoor hun expressiemogelijkheden verruimen.

Lesinstap

Creëer in de klas de sfeer van het regenwoud. Verduister het lokaal en laat de leerlingen allerlei geluiden produceren: gehuil, gesis, geschreeuw, geritsel, gekrijs, de wind...

De leerlingen verwoorden dan wat 'het regenwoud' bij hen oproept.

Leskern

Bekijk en bespreek met de leerlingen de prent en het woordveld op blz. 22- 23.

Overloop dan samen de schrijfofdracht op blz. 24- 25.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 6)

Aan de hand van dat plan, schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Muzische vorming

- Lied : In the jungle (kopieerblad 10)

De muziek hoor je op: <http://www15.brinkster.com/johnnyducd/son/215.htm>

Crea

Stel dat jij kon veranderen in een dier uit het regenwoud. Welk dier zou je dan willen zijn? Maak een tekening van dat dier en schrijf er kort bij waarom jij dat dier verkiest.

Wereldoriëntatie

- Groepswork: een 'klas- encyclopedie' over planten en dieren in het regenwoud.

Zoek documentatie en informatie over de dieren en planten en breng alles samen in één groot 'boek'. Spreek af welke dieren en planten aan bod komen, wie waarover gaat

schrijven, hoe je de info gaat rangschikken (alfabetisch?), wie de cover verzorgt...

Taal

- Schrijf een acrostichon (= naamdicht') over je favoriete dier uit de jungle.

Een voorbeeldje: Loop maar statig rond,
 Een koning ben jij
 Ergens ver weg in het grote woud.
 Uitbundig vertel ik over jou
 Want ik vind je super- cool!

[Een merkwaardige machine]

Eindtermen

(Nederlands)

1.5 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) de informatie op een persoonlijke en overzichtelijke wijze ordenen bij een uiteenzetting of instructie van de leerkracht.

2.6 De leerlingen kunnen van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non- verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten.

4.4 De leerlingen kunnen voor een gekend persoon een verslag schrijven van een verhaal, een gebeurtenis, een informatieve tekst.

6.3 De leerlingen kunnen genieten van het muzisch handelen waardoor hun expressiemogelijkheden verruimen.

Lesinstap

Bespreek met de leerlingen wat 'spioneren' is. (Volgens van Dale: iemand die, in opdracht van een ander, in het geheim informatie verzamelt over de activiteiten, gedragingen, plannen, bedoelingen, middelen enz. van een derde (een vijand, tegenstander, tegenpartij of concurrent) en door het (wederrechtelijk) doorspelen daarvan inbreuk pleegt op diens privacy of zijn belangen schaadt.)

Waarschijnlijk zijn er leerlingen die 'spionageverhalen' kennen van op televisie of uit boeken. Laat ze daarover vertellen.

Leskern

Bekijk en bespreek met de leerlingen de prent en het woordveld op blz. 26- 27.

Overloop dan samen de schrijfp opdracht op blz. 28-29.

De leerlingen bouwen hun eigen schrijfplan op. (kopieerblad 6)

Aan de hand van dat plan, schrijven de leerlingen hun verhaal uit.

Illustraties vrolijken het geheel op.

Welke auteur leest zijn/haar verhaal voor?

Extra-opdrachten met horizontale samenhang

Muzische vorming

- Crea: uitvinderssalon

Zelf een machine ontwerpen voor een 'geheimzinnig doel'.

Nadien met de klas een 'uitvinderssalon' opbouwen.

Elke 'uitvinder' speelt gids bij zijn/haar machine.

- Machinegeluiden nabootsen

Wereldoriëntatie

- Uitvinders

Informatie opzoeken over uitvinders en hun uitvindingen.

Met de verkregen info kan een 'uitvindersboekje' samengesteld worden. (Van elke uitvinder een fiche : naam uitvinder, geboortedatum - sterftedatum, naam uitvinding, jaartal, doel uitvinding, korte omschrijving...)

De Meermin

Een meermin uit de zesde klas
vond dat ze geen kind meer was.
Met zeewiervlechten en een strik
vond ze zichzelf een vissenschrik.

Soms hing ze, nog als spel,
een luchtbel aan haar linkerlel.
Ze kreeg al haartjes hier en daar;
daartegen had ze licht bezwaar.

Hoe meer ze voor de spiegel stond
hoe min ze van zichzelf verstond,
want zonder echt bedroefd te zijn
vond ze soms wenen toch wel fijn.

‘k Ben min noch meer’, dacht de meermin,
‘ik ben een wezen tussenin.
En als ik hier niet van genees,
blijf ik voor altijd vis noch vlees.’

Hugo Brems

[KOPIEERBLAD 10]

In the jungle

Wee de de de de ee ee ee we um umma way
Wee de de de de ee ee ee we um umma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way

In the jungle, the mighty jungle the lion sleeps tonight
In the jungle, the quiet jungle the lion sleeps tonight

(Dee de de de de ee ee ee we um umma way)
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way

Near the village, the peaceful village the lion sleeps tonight
Near the village, the quiet village the lion sleeps tonight

(Dee de de de de ee ee ee we um umma way)
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way

Hush my darling, don't fear my darling,
the lion sleeps tonight (oooh)
Hush my darling, don't fear my darling,
the lion sleeps tonight

Whoaoaoaoao
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way
A wee ma way / awee ma way / awee ma way / awee ma way

Wee de de de de ee ee ee we um umma way
Wee de de de de ee ee ee we um umma way

Dit kopieerblad hoort bij 'De race naar het regenwoud (pagina 42)